

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 P 757642 24 Rev
Sarajevo, 17.10.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Adnana Baručije i Silvine Brković - Mujagić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja 1. S.M. iz B., ul. K. bb, 2. S.I. iz J., V. bb. i 3. F.Z. iz B., ul. H. bb, koje zastupa punomoćnik Ivica Dragun, advokat iz Bugojna, ul. Nugle br. I 51c, protiv tužene Federacija Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, koju zastupa Federalno pravobranilaštvo Sarajevo, ul. Valtera Perića broj 15, radi isplate potraživanja iz radnog odnosa, v.s. 11.869,50 KM, odlučujući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 757642 19 Gž od 09.04.2024.godine, u sjednici vijeća održanoj 17.10.2024. godine, donio je:

P R E S U D U

Dopušta se revizija tužene u pogledu postavljenog pravnog pitanja te se revizija usvaja, nižestepene presude preinačavaju i tužbeni zahtjev u cijelosti odbija kao neosnovan.

Tužitelji su dužni tuženom naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.880,00 KM, u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 757642 19 P od 25.06.2019. godine odlučeno je:

„Utvrđuje se da je tužena Federacija BIH, Vlada Federacije BIH solidarno odgovorna za obaveze stečajnog dužnika Binas d.d. Bugojno koje su utvrđene po presudama Općinskog suda u Bugojnu br. 46 0 Rs 073418 16 Rs od 27.03.2017.godine, br. 46 0 Rs 072733 16 Rs od 03.03.2017. godine i br. 46 0 P 000676 07 P od 06.12.2007. godine pa se kao solidarni dužnik obavezuje tužiteljima isplatiti i to:

- M.S. iz B. na ime neisplaćene naknade za topli obrok za period od 13.08.2015. godine do 31.07.2016. godine iznos od 1.476,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.11.2016. godine do isplate te troškove parničnog postupka u iznosu od 480,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 27.03.2017. godine pa do isplate.
- I. S. iz J. na ime neisplaćene naknade za privremeni prekid posla za period od 15.10.2013. godine do 27.11.2015. godine iznos od 2.980,00 KM, te na ime otpremnine prilikom odlaska u penziju iznos od 2.469,00 KM, a sve sa zakonskom zateznom kamatom od 03.11.2016. godine pa do isplate i troškove parničnog postupka i to za sastav tužbe iznos od 360,00 KM i pristup ročištu iznos od 360,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 03.03.2017. godine pa do isplate.
- Z.F. iz B. na ime neisplaćenih plaća i toplog obroka za period od 30.06.2004. godine do 28.02.2007. godine ukupan iznos od 4.944,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 03.03.2007. godine pa do isplate,

te se obavezuje tužena naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.703,00 KM sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 757642 19 Gž od 09.04.2024.godine žalba tužene je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude, reviziju je blagovremeno izjavila tužena zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, drugostepena presuda preinači na način da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev uz naknadu troškova parničnog postupka uključujući i troškove za sastav revizije u iznosu od 1.300,00 KM ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelji su predložili da se revizija odbaci.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 – dalje: ZPP), ovaj revizijski sud je odlučio:

Revizija u pogledu postavljenog pravnog pitanja je dopuštena i osnovana.

Prema odredbi člana 237. stav 4. ZPP u slučajevima u kojima reviziju ne mogu podnijeti prema odredbi stava 2. toga člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka u sporu zavisi od rješenja nekog materijalno-pravnog ili procesno – pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Prema odredbi stava 5. toga člana u reviziji iz člana 237. stav 4. ZPP stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primijene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Navedene pretpostavke iz člana 237. stav 5. ZPP moraju biti kumulativno ispunjene, pa u slučaju da nije ispunjena bilo koja od navedenih pretpostavki revizija nije dozvoljena.

Tužena je u reviziji naznačila pravna pitanja koja glase:

1. „Da li se može podnositi Prijedlog i pokrenuti stečajni postupak nad imovinom privrednog društva (koje se bavi proizvodnjom i prometom naoružanja i vojne opreme) u periodu u kojem je isto u postupku finansijske konsolidacije na osnovu posebnog Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH sa izmjenama i dopunama istog („Službene novine FBiH“, broj 52/14, 36/18, 54/19 i 48/21)?“

2. „Da li je Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH sa izmjenama i dopunama istog („Službene novine FBiH“, broj 52/14, 36/18, 54/19, 48/21 i 94/23) poseban – specijalni zakon u odnosu na raniji Zakon o stečajnom postupku i u odnosu na važeći Zakon o stečaju i u odnosu na preuzeti Zakon o obligacionim odnosima i da li ima prioritet u primjeni u odnosu na navedene opće propise?“

3. „Da li se na osnovu odredbi člana 5. stav 5. ranijeg Zakona o stečajnom postupku mogla zasnovati solidarna odgovornost Federacije BiH, kao i da li se na osnovu odredbi člana 4. stav 6. sada važećeg Zakona o stečajnom postupku može zasnovati odgovornost Federacije BiH za obaveze privrednog društva koje se bavi proizvodnjom i prometom naoružanja i vojne opreme u periodu u kojem je isto u postupku finansijske konsolidacije po osnovu posebnog

Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH sa izmjenama i dopunama istog („Službene novine FBiH“, broj 52/14, 36/18, 54/19, 48/21 i 94/23), pogotovo u situaciji kada resorno Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, odnosno Vlada F BiH po Prijedlogu povjerilaca za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom takvog preduzeća izričito ne uskrati saglasnost za otvaranje stečajnog postupka već samo informiše stečajni sud da je privredno društvo u postupku finansijske konsolidacije?“

Pitanja koja postavlja tužena svode se u svojoj suštini na pitanje da li se može zasnovati solidarna odgovornost Federacije BiH za obaveze privrednog društva koje se bavi proizvodnjom i prometom naoružanja i vojne opreme u periodu u kojem je isto u postupku finansijske konsolidacije po osnovu posebnog Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH.

Vezano za razloge važnosti navedenog pitanja, u smislu odredbe člana 237. stav 4. ZPP tužena u reviziji navodi da se radi o spornom pravnom pitanju o kojem je Vrhovni sud FBiH kao revizijski sud u presudi broj 65 0 P 730796 23 Rev od 08.02.2024.godine iz sličnog predmeta već zauzeo stav tako da je pobijana presuda zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa shvatanjem Vrhovnog suda FBiH iz navedene odluke.

O pravnom pitanju postavljenom u reviziji pravno shvaćanje izrazio je Vrhovni sud Federacije BiH u svojoj odluci poslovni broj 65 0 P 730796 23 Rev od 08.02.2024.godine kao i pravnom shvaćanju sa sjednice Građanskog odjeljenja od 16.10.2024.godine koje glasi: „Kada je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka odbačen iz razloga jer se u privrednom društvu provodi postupak finansijske konsolidacije, tada se solidarna odgovornost Federacije BiH za dugovanje tog privrednog društva prema njegovim povjeriocima ne može zasnovati na odredbama člana 5. stav 5. Zakona o stečajnom postupku.“

Ispitujući dozvoljenost revizije u pogledu postavljenog pitanja, revizijski sud je utvrdio da predmetna revizija ispunjava propisane uvjete dozvoljenosti, imajući u vidu noviju praksu Vrhovnog suda Federacije BiH, tako da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Predmet spora u revizijskoj fazi postupka je zahtjev tužitelja za utvrđivanje solidarne odgovornosti tužene za obaveze dužnika Binas d.d. Bugojno utvrđene presudama Općinskog suda Bugojnu broj 46 0 Rs 073418 16 Rs od 27.03.2017. godine, broj 46 0 Rs 072733 16 Rs od 03.03.2017. godine i broj 46 0 P 000676 07 od 06.12.2007. godine i obavezivanje tužene na isplatu duga iz navedenih presuda.

S obzirom na sadržaj pitanja zbog kog je revizija dopuštena proizilazi da je u ovom postupku sporno da li vođenje postupka finansijske konsolidacije isključuje solidarnu odgovornost Federacije BiH za dugovanje privrednog društva koje proizvodi naoružanje i vojnu opremu prema njegovim povjeriocima.

Prema odredbi člana 241. stav 2. ZPP u povodu revizije iz člana 237. stav 3. toga zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U toku postupka nižestepeni sudovi su utvrdili da je pravosnažnim presudama Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 Rs 073418 16 Rs od 27.03.2017.godine, broj 46 0 Rs

072733 16 Rs od 03.03.2017. godine i broj 46 0 P 000676 07 od 06.12.2007. godine, obavezan Binas d.d. Bugojno da tužiteljima isplati potraživanja iz radnog odnosa, pobliže navedena u izreci navedenih presuda. Tužitelji su za navedena potraživanja podnijeli prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, ali je nadležno ministarstvo uskratilo saglasnost za pokretanje stečajnog postupka tako da je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad društvom Binas d.d. Bugojno odbijen. Potraživanja tužitelja su obuhvaćena Odlukom o finansijskoj konsolidaciji.

Obzirom na takva utvrđenja nižestepeni sudovi su zaključili da činjenica da su potraživanja tužitelja obuhvaćena Odlukom o finansijskoj konsolidaciji nije isključivala mogućnost da tužitelji podnesu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, posebno cijeneći i da tužena nije dokazala da je tokom postupka finansijske konsolidacije privrednog društva „Binas“ d.d. Bugojno zaključen sporazum o finansijskom konsolidiranju sa zaposlenicima i da se krenulo sa njegovim provođenjem, odnosno da je isti uspješno realizovan. Nakon što su odbili prigovor neurednosti tužbe, presuđene stvari, prigovor zastare, prigovor aktivne i pasivne legitimacije nižestepeni sudovi primjenom odredbi člana 5. stav 5. Zakona o stečajnom postupku Federacije BiH („Službene novine FBiH“, br. 29/03, 32/04, 42/06, 4/17 - odluka US i 52/18) i člana 414. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list RBiH“, broj 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“, broj 29/03 i 42/11 - dalje: ZOO), usvajaju tužbeni zahtjev.

Mjerodavne odredbe za primjenu u ovom slučaju su:

Članom 1. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH propisano je da se ovim zakonom uređuje finansijska konsolidacija privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine uključujući i privredna društva čija je osnovna djelatnost eksploatacija mineralnih sirovina (u daljnjem tekstu: privredna društva) i to: - privrednih društava u čijem osnovnom kapitalu je državni kapital zastupljen sa više od 50% i njihovih zavisnih društava (u daljnjem tekstu: društvo sa većinskim učešćem državnog kapitala). U pogledu pitanja koja uređuju ovaj zakon i propisi doneseni na osnovu ovog zakona imaju značaj posebnih propisa u odnosu na sve druge propise koji na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uređuju ista pitanja, kao opći propisi.

Članom 2. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH propisano je da finansijska konsolidacija društva sa većinskim učešćem državnog kapitala može obuhvatiti dugovanja nastala zaključno do 31.12.2021.godine na osnovu: ... dugovanja prema zaposlenicima.

Članom 6. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH propisano je da se postupak finansijske konsolidacije društva sa većinskim učešćem državnog kapitala pokreće podnošenjem zahtjeva odgovornog lica u privrednom društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala koje se konsoliduje.

Članom 8. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH propisano je da odluku o finansijskoj konsolidaciji društva sa većinskim učešćem državnog kapitala (u daljnjem tekstu: odluka) donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, vlada kantona, gradsko ili općinsko vijeće u roku 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva iz člana 7. ovog zakona. Za donošenje odluke iz stava 1. ovog člana u svakom pojedinom slučaju nadležan je nivo vlasti koji u privrednom društvu koje se konsoliduje vrši ovlaštenja na osnovu učešća državnog kapitala (u daljnjem tekstu: nadležni organ vlasti). Odlukom iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje postupak i vrijeme trajanja finansijske konsolidacije za svako pojedino društvo sa

većinskim učešćem državnog kapitala, s tim da postupak finansijske konsolidacije ne može trajati duže od 31.12.2027. godine.

Članom 16. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH propisano je da u privrednim društvima koja nakon okončanja postupka finansijske konsolidacije nisu stekla uvjete za redovno poslovanje, odgovorno lice dužno je hitno, a najduže u roku 60 dana pokrenuti stečajni postupak u skladu sa odredbama Zakona o stečajnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 29/03, 32/04 i 42/06).

U konkretnom slučaju je utvrđeno da je postupak finansijske konsolidacije privrednog društva „Binas“ d.d. Bugojno otvoren 12.03.2015.godine Odlukom Vlade Federacije BiH broj 354/2015, koji postupak je produžen do 31.12.2027.godine, a organ vlasti koji u tom društvu vršio ovlaštenja na osnovu učešća državnog kapitala (čl. 6. ZFK), je bila Vlada Federacije BiH. Odobreni postupak finansijske konsolidacije obuhvatao je dugovanja privrednog društva „Binas“ d.d. Bugojno i za dugovanja prema zaposlenicima, a upravo tužitelji u ovom postupku zahtijevaju da se tužena obaveže na isplatu dugovanja prema zaposlenicima.

Pogrešno je pravno stajalište nižestepeni sudova da činjenica da su potraživanja tužitelja obuhvaćena Odlukom o finansijskoj konsolidaciji nije isključivala mogućnost da tužitelji podnesu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, a samim time i na obavezivanje tužene na isplatu potraživanja zaposlenika. Novija sudska praksa Vrhovnog suda Federacije BiH, ide u pravcu kada je prijedlog za pokretanje stečajnog postupka odbačen iz razloga jer se u privrednom društvu provodi postupak finansijske konsolidacije, tada se solidarna odgovornost Federacije BiH za dugovanje tog privrednog društva prema njegovim povjeriocima ne može zasnovati na odredbama člana 5. stav 5. Zakona o stečajnom postupku.

Zato su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo kada su usvojili tužbeni zahtjev.

Zbog navedenog je ovaj sud u reviziji naznačeno materijalno-pravno pitanje smatrao važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni i to u smislu odredbe člana 237. stav 4. tačka 2. ZPP-a, pa je reviziju dopustio, usvojio i drugostepenu presudu preinačio na način kao u stavu prvom izreke ove presude temeljem odredbe člana 250. stav 1. ZPP.

Prema odredbi iz člana 397. stav 2. ZPP-a, kada sud preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek, odlučit će o troškovima cijelog postupka. Preinačenjem nižestepeni presuda tužitelji su u cijelosti izgubili parnicu, pa su dužni naknaditi tuženoj troškove postupka (čl. 386. st. 1. ZPP). Troškovi postupka odnose se na sastav odgovora na tužbe u iznosu od 720,00 KM, zastupanje tužene na pripremnom ročištu i na glavnoj raspravi u iznosu od po 720,00 KM i troškova sastava revizije u iznosu od 720,00 KM, što predstavlja ukupno dosuđeni iznos troškova postupka od 2.880,00 KM.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović,s.r.